



**PILIE TINĖS  
VISUOMENĖS  
INSTITUTAS**



**Lietuvos Respublikos  
socialinės apsaugos  
ir darbo ministerija**

2024 m. kovo 20 d.

## **PILIE TINĖS GALIOS INDEKSO 2023 M. TYRIMO REZULTATŲ SANTRAUKA**

Ilgalaikis Pilietinės galios indekso tyrimas 2023 m. buvo nukreiptas trimis kryptimis. Pirmiausia, jau tryliką kartą išmatuotas Lietuvos visuomenės pilietinės galios indeksas. Antra, atlikus atskirą reprezentatyvią Lietuvos mokytojų apklausą, ištirta Lietuvos mokytojų pilietinė galia bei jų 2023 m. pabaigoje vykusių streikų vertinimas. Pačių mokytojų nuomonę ir patirtis papildė ir duomenys iš visuomenės apklausos. Trečia, tiek visuomenės, tiek mokytojų apklausose atskiras dėmesys buvo skirtas gyventojų pasirengimui ekstremaliosioms situacijoms ir supratimui apie savo vietą valstybės gynyboje. Toliau pateikiame pagrindinių tyrimo duomenų visose trijose šiose srityse santrauką.

### **LIETUVOS VISUOMENĖS PILIE TINĖ GALIA**

Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso tyrimo rezultatai atskleidė, jog 2023 m. pilietinė galia Lietuvoje nebekito taip smarkiai kaip 2020-tais – 2022-ais, įvairių krizių (pandemijos, karo, migracijos per Baltarusijos sieną, energetikos kainų šuolio, rekordinės infliacijos ir susiskaldymo visuomenėje vertybiniu pagrindu) pažymėtais metais. Apskaičiuoto 2023 m. Pilietinės galios indekso vidutinė reikšmė – 36,7 balai iš 100 galimų. Ši vidutinė reikšmė šiek tiek aukštesnė už pernykštę, 2022-ųjų reikšmę, lygią 35,9 balo, tačiau kartu ir gerokai žemesnė už rekordiškai aukštą pirmųjų pandemijos metų, 2020-ųjų reikšmę (41,3 balo).

Didžiausią įtaką metiniam 2023 m. pilietinės galios indekso pokyčiui padarė vėl kiek sumažėjęs su pilietine veikla siejamų galimų rizikų vertinimas visuomenėje. Keturiais iš penkių tiriamų galimų rizikų atvejais, reikšmingai sumažėjo tokias rizikas įžvelgiančiųjų ir padidėjo tokių rizikų tikėtinais nelaikančių gyventojų. Pavyzdžiui, daugiau nei dešimčia procentinių punktų (iki 48 proc. nuo 58 proc. 2022-aisiais) sumažėjo respondentų, kurie tikėtina laiko riziką, jog pilietines akcijas inicijuojantys ar jose aktyviai dalyvaujantys visuomenės nariai galėtų būti viešai užsipuolami, šmeižiami, sulaukti grupinių patyčių, pastangų sumenkinti autoritetą. Atitinkamai netikėtina tokią riziką 2023 m. laikė 7 proc. daugiau (40 proc., lyginant su 33 proc. 2022-aisiais). Panašus pokytis matyti ir kitos rizikos – dėl tos pačios pilietinės veiklos susilaukti grasinimų susidoroti – vertinime. Šios rizikos atveju per metus 7 proc. sumažėjo respondentų tokią riziką laikančių tikėtina (nuo 47 proc. 2022 m. iki 40 proc. 2023 m.), ir 5 proc. padaugėjo tų, kurie tokią riziką vertina kaip netikėtiną (iki 45 proc. 2023 m.). Vidutinė su pilietine veikla siejamų rizikų vertinimo indekso reikšmė 2023 m. padidėjo nuo 20,0 balų (2022 m.) iki 23,1 balo iš 100 galimų, tačiau vis dar lieka reikšmingai mažesnė lyginant su 27,0 balo reikšme 2020-aisiais.

Teigiama linkme 2023-iais metais šiek tiek pakito ir potencialaus pilietinio aktyvumo bei pilietinės įtakos vertinimo rodikliai (atitinkamai 1,6 ir 1,3 balo vidutinių reikšmių ūgtelėjimas lyginant su 2022 m.). Kaip ir anksčiau, gyventojai daugiausiai nusiteikę veikti galimos vietinės reikšmės problemos atveju - 70 proc. teigia, jog tokioje situacijoje imtųsi veiksmų – juos inicijuotų ar prisidėtų. Ekonominės problemos atveju nusiteikę veikti 47 proc., o politinės – 38 proc. gyventojų.

Nors ir kiek ūgtelėjęs lyginant su 2022-aisiais, pilietinės įtakos vertinimas Lietuvos visuomenėje vis dar išlieka kritęs palyginus su ikipandeminiu laikotarpiu (tuomet pilietinės įtakos indekso vidutinė reikšmė buvo rekordiškai aukšta – 61,2 balo, o 2023 m. – 52,2 balo). Daugiausia įtakos priimant svarbius visuomenei sprendimus Lietuvos gyventojai priskiria Vyriausybei, Seimo nariams ir Prezidentui (10 balų skalėje įtaka atitinkamai vertinama vidutiniškai 9,0, 8,8 ir 8,7 balais). Tuo metu nevyriausybiniams, visuomeninėms organizacijoms, bendruomenėms priskiriama vidutinė reikšmė įtakos skalėje – 4,9 balo, žiniasklaidos atstovams – 6,6 balo. Asmeniškai sau ir paprastiesiems žmonėms priskiriama įtaka išlieka vertinama žemiausiai – atitinkamai 3,1 ir 3,3 balai iš 10. Per pastaruosius metus gyventojų akyse daugiausia augo Prezidentui ir savivaldos institucijoms – seniūnams, taryboms ir merams – priskiriama įtaka (0,3-0,4 balo pokyčiai).

Vienintelė iš keturių sudedamųjų pilietinės galios indekso dimensija, kurioje 2023 m. buvo stebimas neigiamas pokytis – pilietinis aktyvumas. 2023 m. Lietuvos gyventojai aktyviai aukojo (52 proc.), dalyvavo aplinkos tvarkymo talkose (37 proc.), boikotavo ar pirko prekes dėl moralinių ar politinių motyvų (atitinkamai 23 proc. ir 23 proc.), dalyvavo vietos bendruomenės veikloje (25 proc.), pasirašė peticijas internetu (22 proc.). Visgi 8-iose veiklose iš apklausoje minėtų 20-ties gyventojų aktyvumas sumenko: pvz., 6 proc. mažiau nei 2022 m. dalyvavo vietos bendruomenių, 4 proc. – visuomeninių organizacijų, judėjimų veiklose, dar 4 proc. mažiau – visuomeninėse, pilietinėse kampanijose, po 3 proc. mažiau respondentų pasirašė peticijas ne internetu, bendravo su žurnalistais ir kitais nuomonės formuotojais ar patys rašė, kalbėjo spaudoje, televizijoje, radijuje, internetinėje žiniasklaidoje, dalyvavo demonstracijose, palaikymo akcijose, mitinguose ar piketuose. Per metus paaugo tik teigiančių, jog aukojo labdarai, dalis (6 proc. daugiau respondentų). Visgi, būtina pastebėti, kad nors gyventojų aktyvumas ir kiek nuslūgo lyginant su pilietinio aktyvumo požiūriu „rekordiniais“<sup>1</sup> 2020 m. ir 2022 m., jis vis dar išlieka aukštas bendrame 2007-2023 m. kontekste, gerokai lenkiantis ikipandeminių 2019 m. ar 2015-2016 m. lygį.

## LIETUVOS MOKYTOJŲ PILIETINĖ GALIA

Atskira reprezentatyvia Lietuvos mokytojų apklausa 2023 m. pabaigoje įvertintas ir Lietuvos mokytojų pilietinės galios indeksas. Kaip ir ankstesniais metais, kai šis mokytojų indeksas buvo skaičiuotas, rezultatai parodė, jog Lietuvos mokytojai pilietinės galios turi ženkliai daugiau nei visa visuomenė bendrai imant. Mokytojų pilietinės galios indekso vidutinė reikšmė 2023 m. – 51,6 balo iš 100 galimų (14,9 balo aukštesnė už visos visuomenės).

Daugiausia mokytojai lenkia visą visuomenę savo aktyvumu (pilietinio aktyvumo indekso reikšmė aukštesnė 37,1 balo). Pavyzdžiui, kelis kartus daugiau mokytojų dalyvauja vietos bendruomenių veiklose (76 proc. mokytojų, tuo metu visų gyventojų – 25 proc.), aplinkos tvarkymo talkose (76 proc. mokytojų ir 37 proc. visų gyventojų), aukoja labdarai (87 proc. mokytojų ir 52 proc. visų gyventojų), pasirašo peticijas internetu (48 proc. mokytojų ir 22 proc. visų gyventojų), boikotuoja prekes ar paslaugas (48 proc. mokytojų ir 25 proc. visų gyventojų) ir pan.

---

<sup>1</sup> Pilietinės galios indekso matavimo istorijoje, tai yra, 2007-2023 m.

Lietuvos mokytojai taip pat daugiau nei visa visuomenė domisi viešaisiais reikalais, didesnė jų nei visos visuomenės dalis teigia, jog imtusi organizuoti veiksmus, jei kiltų vietinės reikšmės, ekonominė ar politinė problema šalyje (atitinkamai 48 proc., 15 proc. ir 11 proc. nusiteikusių imtis iniciatyvos mokytojų). Mokytojų pilietinės įtakos suvokimas – taip pat didesnis nei visų visuomenės grupių bendrai imant. Mokytojai geriau nei kiti visuomenės nariai vertina savo asmeninę įtaką priimant svarbius sprendimus visuomenėje (dešimtbalėje skalėje vertina ją 4,1 balo, o visos visuomenės vidurkis – 3,1 balo), daugiau įtakos priskiria ir nevyriausybinėms, visuomeninėms organizacijoms, bendruomenėms (mokytojai šioms organizacijoms „įtakos skalėje“ skiria 5,5 balo, o visi visuomenės nariai vidutiniškai – 4,9 balo), aukščiau įvertina ir žiniasklaidos atstovų įtaką (7,3 balai skiriami mokytojų, 6,6 – visos visuomenės). Tiesa, savo pačių kaip grupės – mokytojų – įtaką sprendimų priėmimui patys mokytojai įvertina prasčiau nei visa visuomenė bendrai imant (mokytojai savo grupei skiria 4,8 balus, o visa visuomenė – 5,4 balo).

Svarbu pastebėti, kad visgi ketvirtojoje pilietinės galios indekso sudedamojoje dimensijoje – pilietinės veiklos rizikų vertinime – Lietuvos mokytojai nuo visos visuomenės beveik nesiskiria ir pilietinės veiklos rizikingumą vertina labai panašiai. Vieninteliai reikšmingi skirtumai – jog 6 proc. daugiau mokytojų nei visos visuomenės narių mažai tikėtina laiko riziką pilietišškai veikiantiems žmonėms būti aplinkinių palaikytiems keistuoliais (tokia rizika mažai tikėtina atrodo 33 proc. mokytojų, dar 9-iems proc. – visiškai netikėtina), bet kartu 6 proc. daugiau mokytojų nei visos visuomenės narių mano, kad pilietišškai veikiantiems žmonėms rizika būti viešai užsipuolamiems, šmeižiamiems, sulaukti grupinių patyčių ar pastangų sumenkinti autoritetą yra labai tikėtina (labai tikėtina šią riziką laiko 16 proc. mokytojų, dar 39 proc. - tikėtina).

Lyginant su 2023 m. mokytojų pilietinės galios indeksą su matuotuoju 2019 m., matyti, kad vidutinė indekso reikšmė sumažėjo 2,2 balo (2019 m. buvo lygi 53,7 balo). Visgi ši reikšmė išlieka aukštesnė nei 2014 m., 2009 m. ar 2008 m. stebėtoji mokytojų pilietinės galios indekso vidutinė reikšmė (atitinkamai tuomet buvo lygi 48,1, 47,8 ir 48,6 balo). Mokytojų pilietinės galios indekso sumažėjimą, lyginant su prieš ketverius metus stebėtuoju, daugiausia lėmė ženkliai kritęs pilietinės įtakos suvokimo indeksas ir sumažėjęs su pilietine veikla siejamų rizikų indeksas (rizikų linkstama matyti daugiau), šį kryptį šiek tik švelnino itin aukštas mokytojų aktyvumas. Pastebėtina, kad visi šie pokyčiai bendrais bruožais atspindi visos visuomenės pilietinės galios indekso ir jo sudedamųjų dalių kaitos tendencijas, lyginant 2019 m. ir 2023 m.

## LIETUVOS MOKYTOJŲ SAVIJAUTOS DARBE, PASTEBIMŲ PROBLEMŲ IR 2023 M. RUDENS STREIKŲ VERTINIMAS

Pagal mokytojų pilietinės galios tyrimo duomenis, mokytojai daug prasčiau vertina mokytojo profesijos prestižą nei visa visuomenė: dauguma mokytojų (60 proc.) jį įvertino kaip žemą, kai visuomenėje taip manančių dalis yra du kartus mažesnė (30 proc.). Pusė (50 proc.) Lietuvos gyventojų mano, kad mokytojo profesijos prestižas yra vidutinis, o penktadalis (20 proc.) – kad aukštas. Palyginimui, vos 3 proc. apklaustų mokytojų manė, kad jų profesijos prestižas yra aukštas. Verta atkreipti dėmesį, kad 2019 metais atliktoje apklausoje, po didžiųjų mokytojų streikų, tiek visuomenės, tiek mokytojų nuomonė apie mokytojo profesijos prestižą buvo pozityvesnė.

Daugumos mokytojų nuomone, labiausiai aktualios ir svarbios mokytojams problemos yra mokytojų perdegimas ir pervargimas (atsakymą „labai svarbi/aktuali“ pasirinko 73 proc. apklaustų mokytojų), dideli darbo krūviai (73 proc.), moksleivių elgesio problemos (70 proc.), sumaištį keliančios reformos (67 proc.), per didelis skaičius vaikų klasėse (57 proc.), maži atlyginimai (56

proc.). Pridėjus dar ir mokytojus, kurie šių problemų svarbą vertino nuosaikiau, t.y. pasirinkdami atsakymą ne „labai svarbi“, o „svarbi“, galima teigti, kad išvardintas problemas svarbiomis Lietuvos mokytojų bendruomenėms laiko 9 iš 10 Lietuvos mokytojų. Lyginant su 2019 metų duomenimis, situacija keitėsi mažai ir ne į gerąją pusę: išaugo mokytojų dalis, kurie didelį skaičių moksleivių klasėje vertina kaip svarbią problemą.

Paklausus, o kiek asmeniškai darbe juos tenkina ar netenkina skirtingi jų darbo aplinkos aspektai, pusė apklaustų mokytojų nurodė, kad jų netenkina moksleivių elgesys (50 proc.), vaikų skaičius klasėje (49 proc.), darbo krūvis (49 proc.), darbo užmokestis (47 proc.), tačiau labiausiai mokytojai sutarė dėl vieno jų netenkinančio dalyko – švietimo sistemos ir/ ar ugdymo proceso reformos – net 74 proc. mokytojų nurodė, kad šis aspektas jų netenkina.

Patenkinti darbe mokytojai yra šiais aspektais: gerais santykiais su kitais mokytojais (82 proc.), gerais santykiais su mokyklos administracija (75 proc.), mokyklos aprūpinimu kompiuterine technika (60 proc.).

Apibendrinus analizės rezultatus galima pastebėti, kad tiek bendrojo visiems mokytojams, tiek asmeninio problemų aktualumo vertinimų skirtumai tarp mokytojų pagal amžių, gyvenamąją vietovę ir dėstomą dalyką yra labai maži ir dažniausiai statistiškai nereikšmingi. Visgi, aptartų duomenų kontekste, verti dėmesio du mokytojų vertinimų skirtumai: didelis vaikų skaičius daug dažniau netenkina mokytojų didmiesčiuose ir miestuose nei kaimo vietovėse (atitinkamai 63 proc., 57 proc. ir 27 proc.) ir tai, jog tarp 39 metų bei jaunesnių mokytojų buvo mažiau nepatenkintų švietimo sistemos reformomis nei tarp vyresnių mokytojų (atitinkamai 63 proc. ir 78 proc.).

Daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų (59 proc.) pritarė 2023 m. rudenį vykusiems mokytojų streikams dėl atlyginimų ir darbo sąlygų. Kaip ir galima tikėtis, mokytojų pritarimas streikui buvo dar didesnis nei bendrai visuomenėje: 79 proc. mokytojų streiką palaikė. Nepalaikiusių rudeninio mokytojų streiko tiek visuomenėje, tiek tarp mokytojų dalis buvo maža (mažiau nei dešimtadalis). Mokytojai gana tiksliai įvertino visuomenės palaikymą: 53 proc. apklausos dalyvių nuomone, visa Lietuvos visuomenė palaikė streikuojančius. Daug sudėtingiau mokytojams buvo pajusti, ar streiką palaikė moksleiviai ir jų tėvai: daugiau nei trečdalis mokytojų nurodė, kad nežino (38 proc. ir 32 proc. atitinkamai). Penktadalis mokytojų (19 proc.) nežinojo jų mokyklos administracijos pozicijos dėl streiko.

2023 m. rudens mokytojų streikuose dalyvavo 12 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų, 75 proc. - nedalyvavo, o 12 proc. nurodė, kad nenori atsakyti į šį klausimą. Pastebėtina, kad 2019 metais atliktoje apklausoje mokytojų, kurie neatsakė į klausimą apie dalyvavimą streikuose dalis buvo daug mažesnė.

Paklausus streike nedalyvavusių mokytojų, kodėl jie nedalyvavo, dažniausiai buvo paminėtos šios priežastys: nėra profesinės sąjungos, kuri rengė streiką, nariais (56 proc.), nenorėjo nutraukti ugdymo proceso (25 proc.), 2 iš 10 (19 proc.) apklaustųjų taip pat kaip vieną priežastį nurodė tai, kad jų kolegų streiko nepalaikė. Tik maža apklaustų mokytojų dalis nedalyvavo streike dėl to, kad nepalaikė streiko reikalavimų ar laiko streiką netinkama protesto forma.

Dauguma mokytojų streikus (57 proc.), demonstracijas, mitingus (58 proc.), derybas su ministerija (58 proc.) vertina kaip veiksmingas priemones mokytojams siekti savo tikslų įgyvendinimo. Prasčiau vertinamas laiškų, peticijų rašymo veiksmingumas (tik 39 proc. apklausos dalyvių manė, kad ši poveikio priemonė yra veiksminga).

Apibendrinant, galima pastebėti, kad 43 proc. mokytojų bendrą savo savijautą darbe vertina gerai, 43 proc. vidutiniškai, 10 proc. – blogai.

## NUSITEIKIMAS GINTI ŠALĮ IR PASIRENGIMAS EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS

Šiame Pilielinės galios indekso tyrime daug dėmesio buvo skirta gyventojų pasirengimui ekstremaliosioms situacijoms ir supratimui apie savo vietą valstybės gynyboje. Apklausos duomenys atskleidė, kad Lietuvos gyventojų pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms yra gana menkas, tačiau gyventojai nori žinoti savo vietą valstybės gynimo plane ir yra pasirengę mokytis.

Apklausa parodė, kad tik 24 proc. gyventojų teigia turintys pilnai pasiruošę vandens ir maisto atsargų 72-iems valandoms (trims paroms), kaip rekomenduojama. Dar 31 proc. teigė turintys atsargų, bet nepakankamai, o 42 proc. atsakė, kad tokių atsargų neturi. Prasčiausiai pasiruošę yra bedarbiai, moksleiviai ir studentai bei žmonės su mažiausiomis pajamomis. 41 proc. gyventojų taip pat teigia, kad neturi ar nežino pakankamai greitai pasiekiamos vietos, kur galima būtų gana saugiai slėptis karinės agresijos ar kitos ekstremalios situacijos atveju. Tik 10 proc. nurodė žinantys kolektyvinę slėptuvę ar priedangą, kiti slėptųsi savo ar artimųjų namuose. Klausiami, ar turėtų kur evakuotis į saugesnę vietą, jeigu jų gyvenamojoje vietovėje iškiltų karo grėsmės ar kitoks ekstremalus pavojus, 38 proc. atsakė, kad tokios vietos neturi, kiti nurodė turintys kitą būstą, į kurį galėtų evakuotis, arba galintys prisiglausti pas artimuosius ar draugus. Galimybės patiems evakuotis labai skiriasi pagal žmonių socialinę padėtį: daugiausia neturinčių kur asmeniškai evakuotis yra tarp bedarbių, pensininkų ir mažiausias pajamas uždirbančių žmonių.

Klausiami, ar yra aptarę veiksmų planą, ką daryti iškilus ekstremaliai situacijai, su savo šeima ir/ ar kitais namų ūkio nariais, tik 28 proc. atsakė „taip“, o 62 proc. atsakė tokio plano neaptarinėję (likę nežinojo arba neturi su kuo aptarti, nes yra vieniši). Galiausiai, klausiami apie ekstremalių situacijų plano aptarimą darbovietėje, tik 14 proc. žmonių nurodė, kad tokį planą darbovietėje aptarinėjo.

Apklausoje buvo klausama, ar žmonės žino, koks vaidmuo, iškilus karo grėsmei, numatytas valstybės gynimo planuose tokiems žmonėms kaip jie. Į šį klausimą teigiamai atsakė tik 9 proc., 59 proc. atsakė nežinantys, o 31 proc. teigė tiksliai nežinantys, bet numanantys. Tačiau beveik 70 proc. kitame klausime nurodė norintys žinoti savo vaidmenį, o 46 proc. asmeniškai norėtų dalyvauti mokymuose ar pratybose, skirtose pasirengimui ekstremaliosioms situacijoms, įskaitant karo grėsmę. Klausiami, ar visa visuomenė turėtų dalyvauti visuotinėje gynyboje ir pilietiniame pasipriešinime karo grėsmės atveju, 58 proc. atsakė „tikrai taip“ arba „greičiau taip“, 32 proc. rinkosi atsakymus „greičiau ne“ arba „tikrai ne“, o likę nežinojo.

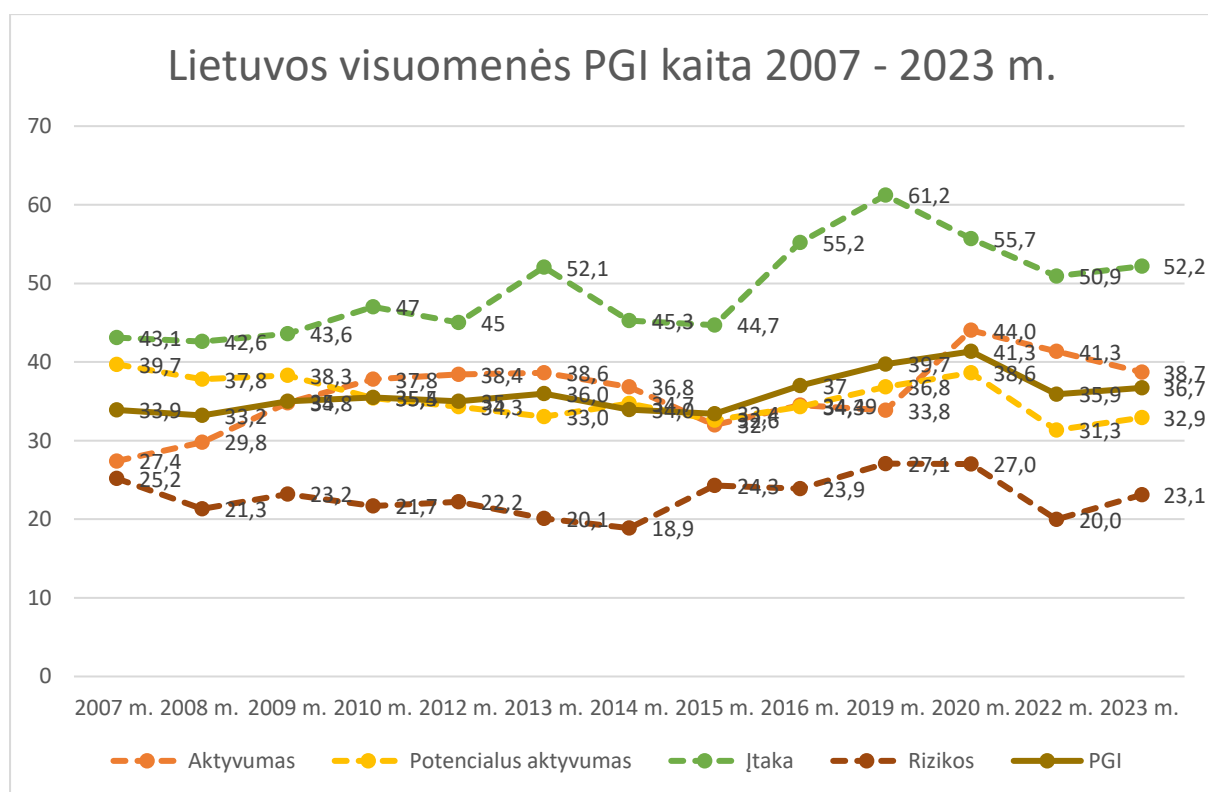
Mokytojų apklausos rezultatai rodo, kad palyginti su visa visuomene, mokytojai yra labiau nusiteikę ginti Lietuvą. Nors ketinančių ginti šalį ginklu yra beveik tiek pat, kiek ir visoje populiacijoje (12 proc. mokytojų palyginti su 15 proc. visos visuomenės), vertinant šį skaičių, būtina turėti omenyje, kad tarp apklaustų mokytojų daugiau nei 85 proc. sudaro moterys. Žymiai daugiau mokytojų (56 proc. palyginti su 38 proc. visoje visuomenėje) yra pasirengę ginti šalį kitomis priemonėmis.

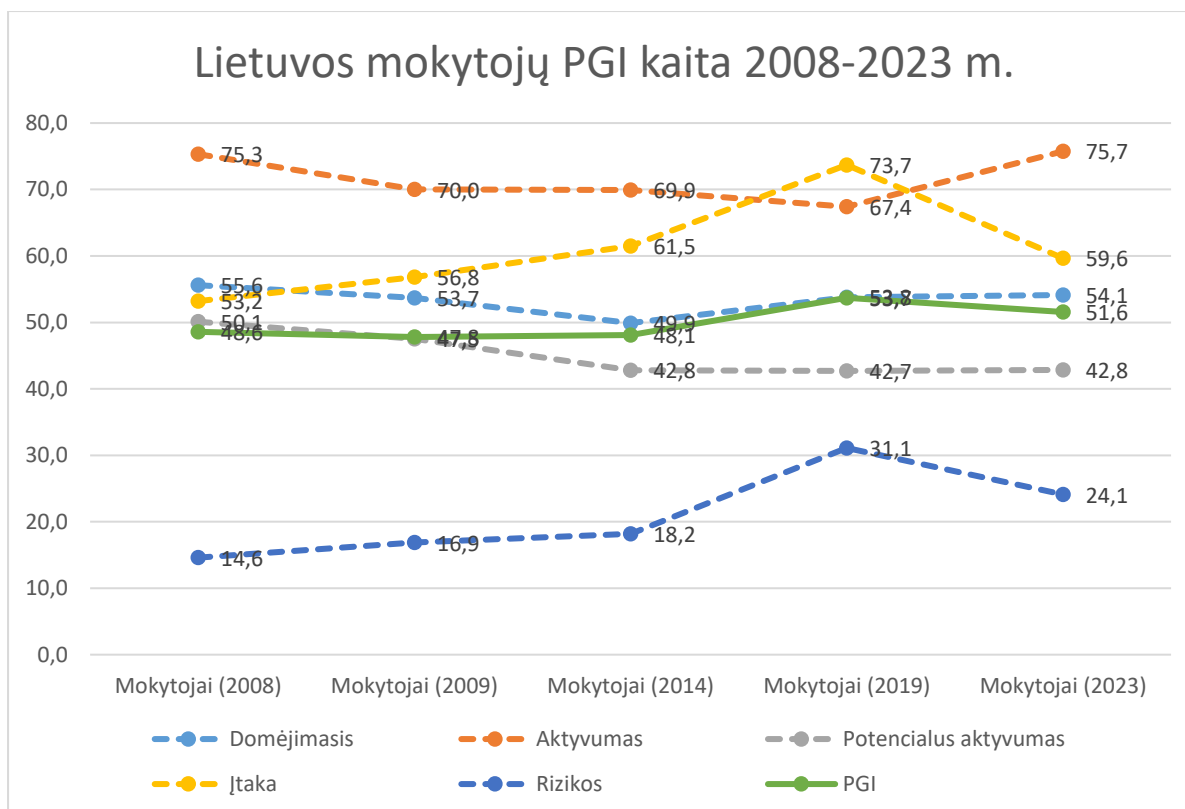
Truputį daugiau nei du trečdaliai apklaustųjų mokytojų teigia, kad jie tiksliai žino arba numano savo vaidmenį kilus karo grėsmei (visoje visuomenėje tokių žmonių yra tik 40 proc.). Taip pat, daugiau nei du trečdaliai mokytojų teigia, kad norėtų dalyvauti mokymuose, pratybose, skirtose pasiruošti ekstremaliosioms situacijoms, įskaitant karą. Visoje visuomenėje tokių žmonių yra 20 procentinių punktų mažiau. Nepaisant didesnio pasiryžimo dalyvauti tokiuose mokymuose, tiek

mokytojai, tiek visa visuomenė nėra juose dalyvavusi beveik vienodai dažnai (sudalyvavusių yra tik 5 proc. tarp mokytojų ir 3 proc. visoje visuomenėje).

Pilietinės galios indekso tyrimo 2023 m. apklausa suteikė galimybę pažiūrėti į rezultatus įvairiais pjūviais, kurių vienas – ypač įdomus pilietinės visuomenės požiūriu. Analizuojant rezultatus, buvo išskirta grupė respondentų, kurie teigė, kad jie per pastaruosius metus dalyvavo kokių nors visuomeninių organizacijų veikloje (tokių buvo 109 respondentai). Jų atsakymai aiškiai skiriasi nuo visos visuomenės reiškiamų nuostatų ir nuomonių. 27 proc. jų teigia, kad gintų šalį ginklu, jei ji būtų užpulta kitos šalies. 55 proc. teigia, kad gintų šalį kitais būdais (visoje visuomenėje tokių apklaustųjų yra atitinkamai 15 proc. ir 38 proc.).

Visuomeninių organizacijų nariai taip pat geriau nei visa visuomenė žino ar numano savo vaidmenį karo atveju (20 procentinių punktų daugiau tokių atsakymų nei visoje visuomenėje). Toks pats skirtumas palyginti su visa visuomene yra ir klausiant apie norą dalyvauti mokymuose, pratybose siekiant pasiruošti ekstremalioms situacijoms. Bet dalyvavusių tokiuose mokymuose yra nedaug – tik 5 proc. dalyvaujančių visuomeninėje veikloje. Bet kuriuo atveju, tyrimo rezultatai rodo, kad dalyvavimas visuomeninių organizacijų veikloje yra aiškiai susijęs su pasiryžimu nelikti nuošalyje karinės agresijos atveju.





Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos rekomendacijas, kaip parengti šeimos planą ekstremalioms situacijoms, galima rasti čia: <https://lt72.lt/seimos-planas>. Informaciją apie savo vaidmenį valstybės gynyboje galima rasti LR Krašto apsaugos ministerijos tinklalapyje <https://kam.lt/valstybes-instituciju-ir-pilieciu-pasirengimas-gynybai/>.

\*\*\*

Lietuvos pilietinės galios indeksą pagal mokslininkų dr. Rūtos Žiliukaitės, dr. Mindaugo Degučio ir prof. dr. Ainės Ramonaitės parengtą metodiką Pilietinės visuomenės institutas matuoja nuo 2007 metų. Pilietinės galios indeksas parodo, koks yra ir kaip kinta visuomenės domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei jo potencialas, gyventojų požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas.

Pilietinės galios indekso tyrimai yra grįsti reprezentatyviomis Lietuvos visuomenės apklausomis. Tokias apklausas 2023 m. tyrimui atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „VILMORUS“, 2023 metų lapkričio mėn. 22 d. – gruodžio mėn. 2 d. „akivaizdinio“ interviu metu apklausęs 1042 Lietuvos gyventojus (18-75 metų), o 2023 m. lapkričio mėn. 24 d. – gruodžio mėn. 11 d., pildant klausimyną atsiųstoje nuorodoje – 409 Lietuvos mokytojus visose Lietuvos savivaldybėse, sudarant imtį atsižvelgiant į mokyklos vietovę, tipą, mokytojų dėstomą dalyką, amžių ir lytį. Analizuojant, visuomenės apklausos duomenys papildomai persverti pagal lytį ir amžių.

2023 m. Pilietinės galios indekso tyrimą finansavo LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Daugiau informacijos: Ieva Petronytė-Urbonavičienė, [ieva@civitas.lt](mailto:ieva@civitas.lt).